

# Przygotowywacz włókna

731806

Inna nazwa zawodu: nie występują

## **Zadania i czynności**

Postawowym celem pracy sortowacza włókien jest wstępna klasyfikacja i dalsza obróbka (w zależności od stanowiska pracy) różnych gatunków włókien. Zawód sortowacza włókien jest wykonywany przez osoby uczestniczące we wstępnym, przygotowawczym etapie produkcji. Czynności robocze tych osób są uzależnione od specyfiki reprezentowanego dla zawodu stanowiska. Gdy surowcem podlegającym klasyfikacji jest wełna, wówczas na stanowisku sortowacza odbywa się ręczne oddzielanie różnych włókien. Pracownik sortuje włókna pod względem jakości, grubości, rodzaju, a także stopnia zanieczyszczenia. Praca ta polega na ręcznym wyskubywaniu włókien bezpośrednio z runa owczego i wkładaniu włókien do odpowiednio ponumerowanych koszy. Na stanowiskach suszarz, mieszacz czy rozwłókniacz odbywa się wstępna obróbka posortowanych już włókien.. Praca na stanowisku mieszacza polega na melanżowaniu (mieszaniu) różnych kolorów włókien. Pracownik rozkłada warstwami surowiec na pewnej powierzchni hali produkcyjnej, a następnie podnosi partiami zmelanżowany surowiec i układa na maszynę, która surowiec rozwłókni. Mieszacz w swojej pracy wykorzystuje wózek do przewożenia bel oraz elektrowciąg do podnoszenia bel, który ułatwia mu pracę, wykonywaną w znacznej części ręcznie. Obsługa maszyny włókienniczej, nazywanej rozwłókniaczem należy już do czynności zawodowych osoby pracującej na stanowisku rozwłókniacz. Celem pracy rozwłókniacza jest rozluźnianie bel surowca włókienniczego przy wykorzystaniu przeznaczonej do tego celu maszyny. Osoba zatrudniona na stanowisku sortowacz włókien powinna posiadać informacje o wpływie wilgotności na cechy fizyczne i chemiczne włókien, a także rozróżniać rodzaje i gatunki włókien, klasyfikować włókna w zależności od ich przeznaczenia, wytrzymałości, długości, koloru i zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia występujące we włóknie pracownik powinien usuwać. Sortowacz włókien w celu uniknięcia strat które powstają w wyniku wprowadzenia do procesu produkcyjnego niewłaściwie wysortowanego włókna powinien znać obowiązujące normy i instrukcje. W celu sortowania włókna zgodnie z obowiązującymi normami i instrukcjami pracownik powinien posługiwać się przepisami, wzorcami i sprawdzianami np. powinien wiedzieć i potrafić wysortowywać wełnę przeznaczoną do przrobu systemem czesankowym, która powinna być mocna, zdrowa, o obłożeniu roślinnym nie większym niż 6% i wełnę przeznaczoną do przrobu systemem zgrzebnym, która może być mniej wyrównana pod względem grubości i dopuszcza się wełny słabsze, o obłożeniu powyżej 6%.

## **Środowisko pracy**

materialne środowisko pracy Praca sortowacza włókien odbywa się w halach produkcyjnych zakładów włókienniczych. Może wiązać się z obsługą maszyn, np. na stanowisku rozwłókniacza lub jest wykonywana ręcznie, np. na stanowisku sortowacza. Niewielką uciążliwością są pyły i hałas. Zazwyczaj jednak ich poziom nie przekracza dopuszczalnych norm. warunki społeczne Praca sortowacza włókien ma charakter samodzielny. Kontakty z innymi ludźmi są możliwe , ale nie konieczne, a polegają głównie na przyuczaniu do wykonywania pracy osób nowoprzyjętych i udzielaniu im w razie potrzeby rad i wskazówek, co do sposobu wykonywania czynności roboczych. warunki organizacyjne Sortowacz włókien pracuje zazwyczaj 8 godzin w systemie jednozmianowym, tzn. godziny jego pracy są stałe gdyż jest wskazane, żeby sortowanie odbywało się przy świetle dziennym. Praca jest rutynowa. Wykonywane

czynności są proste. W związku z tym nadzorowana jest okresowo, tzn. nadzór polega na kontrolowaniu jej przebiegu od czasu do czasu. Sortowacz włókien pełni jedynie rolę podwładnego. Pracownik jest odpowiedzialny za ład i porządek oraz bezpieczeństwo pracy na swoim stanowisku, a także za powierzone mu maszyny i narzędzia. O wszelkich nieprawidłowościach w przebiegu procesu produkcji, jest obowiązany powiadamiać mistrza zmianowego lub kierownika produkcji.

### **Wymagania psychologiczne**

Ze względu na to, iż praca sortowacza, wówczas gdy surowcem włókienniczym jest wełna - wiąże się z bezpośrednim kontaktem z runem owczym, ważna wydaje się gotowość do pracy w nieprzyjemnych warunkach środowiskowych. Runo owcze bywa zanieczyszczone, a do obowiązków sortowacza należy m.in. oczyszczanie go z zanieczyszczeń np. roślinnych w trakcie sortowania włókien. Praca sortowacza polega na wielokrotnym powtarzaniu w ciągu dnia tych samych prostych czynności, dlatego przydatna jest również umiejętność pracy w warunkach monotonnych, także wytrzymałość na długotrwały wysiłek oraz umiejętność pracy w szybkim tempie. Ze względu na czynności manualne, które przy sortowaniu włókien należy wykonywać wielokrotnie w ciągu dnia pracy, czasami w szybkim tempie, ważna jest zręczność palców i rąk oraz sprawność zmysłów, szczególnie wzroku i dotyku. Na stanowisku mieszacza szczególne znaczenie ma ostrość wzroku oraz zdolność rozróżniania barw, w znaczeniu zdolności do porównywania lub odróżniania kolorów pod względem nasycenia i jasności oraz rozpoznawania pojedynczych barw lub ich kombinacji. W pracy na stanowiskach mieszacza i rowłóknacza istotna jest ogólna, wysoka sprawność fizyczna. Ze względu na monotonię pracy występującą przy klasyfikacji włókien istotnymi cechami z punktu widzenia poprawności pracy są dokładność i cierpliwość oraz zdolność skupiania uwagi na tym samym bodźcu przez dłuższy czas. Sortowacz włókien pełni w pracy rolę podwładnego, dlatego duże znaczenie ma posiadanie umiejętności podporządkowania się ścisłym instrukcjom co do sposobu wykonania pracy. Przydatna jest również dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa, gdyż praca jest stojąco-chodząca, odbywa się w ruchu, natomiast wzrokowo należy kontrolować poprawność i przebieg wykonywanych czynności roboczych.

### **Wymagania fizyczne i zdrowotne**

Pracę w zawodzie sortowacza włókien można zaliczyć do średnio ciężkich ze względu na obciążenia fizyczne. Przydatna jest ogólna wysoka wydolność fizyczna i duża sprawność układów: mięśniowego i kostno-stawowego ze względu na fizyczny charakter pracy i konieczność wykonywania jej w ciągłym ruchu (chodzenie, podnoszenie, przenoszenie, schylanie się); także krwionośnego i oddechowego (np. mieszacz pracuje często w pobliżu pieca przeznaczonego do suszenia włókien, co wiąże się z przebywaniem w mikroklimacie gorącym) oraz sprawność narządów równowagi i zmysłów, szczególnie wzroku i dotyku, gdyż są to zmysły najbardziej zaangażowane w trakcie wykonywania czynności roboczych w zawodzie sortowacza włókien.

Bezwzględnymi przeciwwskazaniami do pracy w zawodzie są: choroby układu oddechowego, przewlekłe zapalenie oskrzeli, dychawica oskrzelowa, choroby układu krążenia, choroba niedokrwienna serca, wady serca, nadciśnienie tętnicze, choroby skóry i alergiczne. Na stanowisku mieszacza mogą być zatrudnione osoby niedosłyszące, np. z rozpoznanym zawodowym uszkodzeniem słuchu.

### **Warunki podjęcia pracy w zawodzie**

Nie ma specjalnych wymagań edukacyjnych co do podjęcia pracy w zawodzie sortowacza włókien, wystarczy posiadanie podstawowego wykształcenia, pełnoletność oraz odbycie przeszkolenia w zakresie przepisów BHP i przepisów przeciwpożarowych. Mile widziane jest doświadczenie w pracy, szczególnie przy zatrudnieniu na stanowisku sortowacz włókien wełnianych. Do niedawna przy zatrudnianiu na tym stanowisku wymagano świadectwa ukończenia kursu klasyfikacji i zaświadczenia, iż pracownik

miął przynajmniej półroczny stały kontakt z wełną.

### **Możliwości awansu w hierarchii zawodowej**

Nie ma możliwości awansu w zawodzie sortowacza włókien w znaczeniu osiągnięcia coraz wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej dla osób pracujących na stanowiskach mieszacz czy rozwłókniacz. Na stanowisku sortowacza można awansować na tzw. starszego sortowacza, dokonuje się to na podstawie zdobytego doświadczenia zawodowego. Czynności robocze na stanowisku starszego sortowacza są takie same jak na stanowisku sortowacza, ale w zakres obowiązków starszego sortowacza wchodzi nadzór nad poprawnością pracy mniej doświadczonych współpracowników.

### **Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych**

Pracę w zawodzie sortowacza włókien mogą podejmować osoby dorosłe w starszym wieku pod warunkiem, że ich stan zdrowia na to pozwala oraz, w przypadku sortowaczy włókien wełnianych, że osoba miała w przeszłości stały kontakt z wełną, trwający nie krócej niż pół roku. Biorąc pod uwagę fakt, że praca w tym zawodzie wymaga wysiłku fizycznego, a na stanowiskach rozwłókniacza i mieszacza występuje również narażenie na pyły - górna granica wieku w momencie zatrudnienia nie powinna przekraczać 50 roku życia.

### **Możliwości zatrudnienia**

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

### **Zawody pokrewne**

przędzacz tkacz dziewiarz rzeczoznawca

### **Polecana literatura**

"Włókna chemiczne", 1995, Łódź, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej "Laboratorium z teorii przędzalnictwa" 1988 Łódź, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej - Marian Malinowski (red.) H. Cecot. - "Łódzka wełna- restrukturyzacja w: Przegląd Włókienniczy + Technik Włókienniczy " nr 1, 1994. A. Włochowicz, A. Pielesz - "Struktura i wybrane właściwości wełny w Materiałach Światowej Konferencji Wełniarskiej w Biella (Włochy" w: "Przegląd Włókienniczy" + Technik Włókienniczy", nr 8 1996. W. Rakowski, W. Lota " Modyfikacja plazmowa Wełny - stan obecny i perspektywy rozwoju w: "Przegląd Włókienniczy" + Technik Włókienniczy", nr3, 1994, Wydawnictwo Sigma NOT. J. Żądło "Zmiany w światowym przemyśle włókienniczym" w: "Przegląd Włókienniczy" + Technik Włókienniczy", nr4, 1996.